

Поштовани председниче,

Поштовани чланови Национално просветног савета,

У материјалу који смо добили на разматрање и давање мишљења налази се и „Предлог програма и наставе и учења за IV разред гимназије за предмет Матерњи језик и књижевност“ националног савета бошњачке националне мањине. Овај докуменат пати од бројних недостатака, како од некохеренције и фалсификата тако и садржаја црно-белог сликања директне политичке ангажованости.

Тако се у навођењу циљева најпре говори о босанској књижевности а у даљем тексту се говори о бошњачкој књижевности, уз сву проблематичност концепта босански језик, аутори би требало да се одреде за један а не два термина, слично, у документу се употребљавају два писма ћирилично и латинично. Друго, крајње је проблематично сврставање Меше Селимовића у бошњачку књижевност када се има у виду да се Селимовић у тестаментарном писму *Српској академији наука и уметности* сврстао у српску нацију и српску литературу.

Такође проблематичним сматрамо спомињање могућности избора наставника у *препорученим садржајима* књижевности, како за друштвено језички тако и за природно математички смер, обраде неких романа савремене бошњачке књижевности. Наиме, у наведеној литератури се помиње и поема Џемалудина Латића *Сребренички инферно*, дело проблематично по свом садржају зато што заступа тезу о почињеном геноциду у Сребреници над муслиманима од стране српских војника, садржају који у најмању руку провоцира осећања српске заједнице, што никако не би могло допринети једном од постављених циљева изучавања бошњачког језика, афирмације љубави према традицији и култури других народа и етничких заједница. Подсећамо такође да је аутор ове поеме, Џемалудин Латић, осуђиван (заједно са Алијом Изетбеговићем) за исламски фундаментализам, те да се од 2003., сваке године ова поема у сценском наступу изводи на манифестацији у Поточарима. Овај Национално просветни савет је већ два пута у протекле четири године одбацио могућност да се дело *Сребренички инферно* појави у литератури за књижевност бошњачке националне мањине и не видимо зашто би сада мењао став.

Не мање проблематично је укључивање у средњошколски програм четвртог разреда књижевних критичара који су веома запажени по тенденциозним и неутемељеним интерпретацијама српског духовног наслеђа, како старије тако и савремене српске књижевности. Ту пре свега мислимо на укључивање у програм Антологије бошњачке књижевности критичара и књижевног историчара Мухсина Ризвића чији је приступ и интерпретација Андрићевог и Његошевог дела и у српској и у хрватској књижевној науци и критици оцењен чињенички и теоријско-методолошки веома спорним. Према Ивану Ловреновићу, Ризвић је сачинио најсистематичнији каталог свих приговора

Андрићу за антимуслиманство, а по Иви Жанићу, Ризвић против Андрића подиже идеолошку оптужницу засновану на погрешном психологизму. За Станишу Тутњевића Ризвић импресионира беспримерном неодговорношћу у баратању литерарним чињеицама.

Борис Булатовић је показао како је Мухсин Ризвић Андрићу приписао одбојан доживљај исламске традиције, те како је легитимисао ратне злочине и наводни српски геноцид над муслиманима из Другог светског рата. Напокон, Андрић, опортуниста и каријериста, према Ризвићу припада великосрпској идеологији и чак комунистичкој пракси као једном виду испољавања српског национализма. Наводну Андрићеву „босанску мржњу“ Ризвић изводи из мрачних нагона, Андрићевог садизма и мазохизма. Према Булатовићу, Ризвић тумачи *Горски вијенац* и Његоша као претходника и инспиратора Андрићеве одбојности и бесповратне мржње према босанским муслиманима.

Да ли овакав „критичар“ треба да буде укључен у средњошколски програм бошњачке националне заједнице? Ако су национални савет бошњачке националне мањине и писци програма за гимназије били под притиском руководства бошњачког националног већа, Национално просветни савет и Завод за унапређивање образовања и васпитања се морају руководити задатим циљевима образовања и васпитања Републике Србије. Поправљен и пречишћен текст овог документа би имао наше позитивно мишљење.

Са поштовањем,

Верољуб Илић,

Српско филозофско друштво.